

„Ha maga nem kezdi el, akkor nem történik semmi”

Klári, mesélj, honnan jöttél!?

1933-ban születtem vallásos családban. Édesanyám nagy súlyt helyezett a vallásos nevelésünkre. Így még 1951-ben (érettségire készülve) is jártam hittanra, és 13 éves koromtól kezdve napi áldozó voltam. Kezdetben nem egészen érttem, miért biztat édesanyám arra, hogy minden reggel, iskola előtt templomba menjek. De idővel magam is megtapasztaltam, hogy ez a rendszeresség erőt, biztonságát ad az életemben.

Tizenöt éves voltam 1948-ban, amikor meghívást kaptam egy egyhetes lelkigyakorlatra. Valószínűleg a hitoktatóm küldött, de biztosan sose tudtam meg. A lelkigyakorlatot Szolnokon, Török Jenőék tartották. Új perspektívába került minden! A mai napig őrzöm a jegyzeteimet. Hazamenve ősszel új hitoktatóhoz kerültem, aki tovább építette a nyáron kapott indíttatást. Az atya ma is él, ma is aktív, pedig már 80 éves. Sokat köszönhetek neki! Nem állt közvetlen kapcsolatban Bulányi páterrel, de hivatkozott rá, és hangsúlyozta a közösségi élet fontosságát. Tőle is őrzök írásos emléket: a „Levelek Húgomnak” öt írásával indított az egyetemi évekre. Meg azzal, hogy keressem meg Bulányi Györgyöt Budapesten. Ehhez akkor még nem volt bátorságom. De azért 1952 januárjában részt vettem az Angolkisasszonyoknál egy lelkigyakorlaton, amelyet ő tartott, nem sokal letartóztatása előtt.

Sötét évek következtek, és közösségi gondolkodásomban-életemben is nagy szünet állt be, de azért gyakorló hívő maradtam, s régi hitoktatómmal is kapcsolatban álltam.

Ez így tartott egészen 1977-ig, amikor az Egyetemi templom előtt megakadt a szemem a Teológia c. folyóirat egyik számán. Noha egy másik írásért vettem meg, revelációként az Evangélium nuntiandi kezdetű apostoli buzdításról írt cikk hatott rám. Ekkor találkoztam először azzal a gondolattal, hogy a bázisközösségek az Egyház reménységei. A szívembe talált az üzenet! Naiv módon azt vártam, hogy a papok most majd megkezdik a kisközösségek építését. Hiszen napnál világosabb, hogy ez a feladatuk, ezt kell tenniük, erre biztatja őket a pápa is. Nem történt semmi. Nem érttem, s elpanaszoltam értetlenkedésemet egykori hitoktatómnak. Szélid mosoly volt a felelet, meg egy máig ható mondat: „Ha maga nem kezdi el, akkor nem történik semmi.”

Erős volt bennem a felelősségérzet a hitemért és az egyházamért, így aztán nekikezdtem. Ezekben az években Békéscsabán éltem. Itt a felnőtt énekkarban is, a gitáros ifjúsági énekkarban is elmondtam, mit olvastam a pápa buzdításában, mi a feladatunk. S mivel a papok nem csinálják,

hát akkor nekünk, képzetlen laikusoknak kell létrehozni a bázisközösségeket. Két csoport jött létre: az egyik huszonéves fiatalokból, a másik negyvenes, meglelt emberekből. Egyik első akciónk az volt, hogy rendszeresen imádkoztunk a papokért, hogy értsék meg ők is az üzenetet, s foglalkozzanak velünk.

1978 januárjában, a keresztények egységéért rendezett imahét alkalmával egy szomszédos faluba mentünk az énekkarral. Itt találkoztam először a Hampel-házaspárral, akik – kellő lámpalázzal! – közösségi életük élő tapasztalatairól számoltak be. Tanúságtévesük után odamentem hozzájuk, hogy szívesen találkoznék, beszélgetnék velük. Ezután, ha Budapesten jártam (úgy havonta egy alkalommal), mindig találkoztunk Máriával, s ő ismét biztatott: keressem fel Bulányi Györgyöt, aki az ő közösségük mozgatórugója. Így kerültem most már közvetlen kapcsolatba Gyurkával.

Időközben létrejött Békéscsabán egy harmadik közösségem is tizenévesekből. A plébános tudott a munkánkról, de nem törődött vele. Hiányzott a segítsége, de legalább azt tehattunk, amit akartunk: nem szólt bele senki, nem ellenőrzött senki. A legidősebb csoport azóta feloszlott, de a fiatalabbak azóta is összetartanak, aktív közösségi életet élnek.

„Tananyagként” foglalkoztunk a II. Vatikáni Zsinat dokumentumaival, a Bokor-irodalomból a Merre menjek?-kel, a Keressétek az Isten Országát!-tal, de elővettük például Varga Domokos könyveit is. S mindig helye van a Szentírásnak, az imádságnak a találkozókön. A középső korosztályban (akik most már lassan negyvenesek) bizony többen

„félszárnyúan” járnak a közösségbe: a férjek inkább csak elengedik a feleségüket, maguk nem aktív tagok. Mondogattuk is a fiatalabbaknak, akik még párválasztás előtt váltak csoporttagokká, hogy tanuljanak az idősebbek gondjaiból, jól válasszanak! És általában meg is fogadták a tanácsot! Szerencsére az idősebbek között is akad olyan, akihez a házastársa is csatlakozott, csoporttaggá vált.

Jómagam időközben elkerültem Békéscsabáról, 1984 óta Budapesten élek, de a közösségi szálak máig összekötnek. Egészen mostanáig havonta jártam vissza, s kéthavonta most is megyek, illetve megyünk Gyurival együtt. De lassan lábra áll, önállósodik a közösség. Már választottak maguk közül egy ügyvivő házaspárt, akik a találkozók között is odafigyelnek a tagokra. Igen sokféle tevékenységet vállalnak a közösségi tagok: szellemi fogyatékosok látogatásától keresztény könyvesbolti árusításig, énekkartól karitásztévékenységig... Idővel ki-ki megtalálja, mi a ne-

ki való, személyre szabott feladata: van, aki az óvodásoknak tart hittanszerű foglalkozást, más a kamaszok nyelvét beszéli jobban. Sőt, lassan azt is belátják, nekik maguknak is újabb kisközösségeket kell létrehozniuk.

Tudjuk rólad, hogy nyugdíjas éveid kezdetén „pályát módosítottál”: gyógyszerészből hitoktató lettél.

Már középiskolás koromban hitoktató szerettem volna lenni, de mire 1951-ben érettségiztem, addigra megszűnt a hitoktatóképző. Aztán szívesen lettem volna latin-magyar szakos tanár, de ez a szak sem indult. Végül Szegeden kezdtem meg az egyetemet matematika-fizika szakon. Három félévet végeztem el, de addigra rájöttem: nem ez az én világom! Otthagytam az egyetemet, pedig nem nagyon akartak elengedni. Ezután másfél évig könyvelőként dolgoztam a vendéglátóiparban. Ekkor összetalálkoztam egy volt tanárommal, aki biztatott, tanuljak tovább. Több osztálytársam is gyógyszerésznek tanult, s végül számomra is vonzó pályának tűnt. Ekkor már három évvel voltam érettségi után, így az a kitűnő semmit nem számított: felvételeznem kellett. Munka mellett álltam neki a kémianak, hogy az alapoktól újra tanuljam. De sikerült, és Budapestre kerültem az egyetemre. Diplomaszerezéstől a nyugdíjig végig a szakmában dolgoztam, Füzesgyarmaton, Békéscsabán, Aszódon, Budapesten... Közben édesanyámat ápoltam hosszú-hosszú éveken keresztül. S éltem a fent már vázolt közösségi életet.

Nyugdíjba menetelem előtt egy évvel láttam meg a hirdetést, miszerint egyéves hitoktatóképzés indul. Azonnal jelentkeztem, s a helyi plébános is támogatott. Így azután júniusban egyszerre lettem nyugdíjas és okleveles hitoktató! Őszre pedig már számítottak rám az új szakmában. Igaz, közben történt némi „baleset”: felnőtt ifjúsághoz készültem, de mire a beosztásig jutottunk, csak óvodás csoportot kaptam. Valószínűleg utolért a „bulányistaság” híre, s nagyobbakat nem mertek rám bízni. Rosszul esett, főleg, hogy nyíltan meg sem mondták az okot. Meg féltem is, hiszen ennyire kicsi gyerekekkel sose foglalkoztam. De minden nehézség ellenére hat éven keresztül tanítottam hittant a plébánián is, az iskolában is. Volt, amikor hét csoportban mintegy 120 tanítványom volt. Vannak köztük olyanok, akiket éveken keresztül tanítottam, s persze nagyon a szívemhez nőttek. Igyekeztem lelkiismeretesen véghezvinni ezt a munkámat is, s ez sok belső feszültséggel járt. Bizony én sem lettem fiatalabb az évek múlásával, így azután okosabbnak gondoltam, ha ebben a tanévben ezt már nem folytatom. De azért utána néztem, vajon korábbi tanítványaim járnak-e most hittanra. Kiderült, hogy három kamaszlány kimaradt. Őket meghívtam magamhoz, s most a vasárnapi mise után jönnek beszélgetni. Minden témát előhozhatnak, s elő is kerül sok rázós kérdés a cölibátustól a megváltástanáig. Mivel ők kezdeményezik a témákat, tudom, hogy olyasmiről beszélünk, ami tényleg foglalkoztatja őket. Jól érzi magukat. Ennek bizonyítéka, hogy már egy negyedik tagot is hívtak. Talán idővel ebből a kis csapatból is közösség alakul ki?

Az 1988-as év számodra igencsak mozgalmas volt: aktív dolgozóból nyugdíjas lettél, gyógyszerész-szakmádat felcserélted a hitoktatóira, s magányos életpálya után férjhez mentél.

Igen, ez az utóbbi nagy meglepetés volt annak idején: két, jóval ötven fölött járó ember kötötte össze az életét, és

mindkettő számára ez az első házasság. Biztos, hogy ritka helyzet!

Kiegyensúlyozott egyedülállóként ismertek munkahelyi kollégáim is, Bokor-beli testvéreim is. Mindig úgy éltem, hogy majd meglátom, mi a feladat, mit szán nekem az Isten. És volt is mindig feladat: édesanyámat hosszú éveken át ápoltam édesapámmal együtt. Az utolsó két évben már teljesen mozgásképtelen volt. Ez egyértelműen a feladat volt. Azután igen sok energiát lekötött az utóbbi közel három évtizedben a közösségi munka. Ezt is saját feladatnak ismertem fel. De idővel bizony perbe szálltam a Jóistennel, hogy vajon nekem miért nem jár társ, miért kell nekem mindig egyedül lennem? Különösen is élesen jelentkezett bennem ez a gondolat, amikor Mátrafüredre kaptam beutalót, s bárkit hívtam magammal, nem akadt senki – sem a családban, sem a baráti körben –, aki eljött volna. Nagyon bántott.

Gyurival (Barabás György) már évekkor korábról ismertük egymást. Főleg a Bokor-kirándulásokon találkoztunk, hiszen ő szenvedélyes túrázó. Tudtam, hogy egyedülálló, s hogy sok tekintetben hasonlóan gondolkodunk. Épp ebben a Jóistennel perlekedő hangulatban voltam, s készültem a Mátrába, amikor Gyuri felhívott: Mit szólnék hozzá, ha meglátogatna a hétvégén? Jöjjön! S jött is, hátizsákkal, sátorral felszerelve. A sátorra végül nem volt szükség, mert bőven volt üres szoba az üdülőben. S volt bőven időnk beszélgetni: a nagy eszméktől egészen odáig, hogy mindketten fokhagymával szeretjük a körözöttet. Jól éreztük magunkat együtt, de még mindig nem dőlt el semmi. Hónapok teltek el, mire végre olyan lapot kaptam, amely úgy szólt: „nemcsak testvéri szeretettel...” Azután összeházasodtunk.

Sok kérdést kellett megválaszolnunk saját magunknak, hogy ebben a korban ilyen döntést hozzunk. Én azt kérdeztem, hogy vajon Ő az, vagy mást várjak? Gyuri döntését a nővére iránti felelősségérzete nehezítette. A közösségi testvérek közül többen is segítő „drukkerek” voltak. Végül megszületett mindkettőnkben az igen, és azóta sem bántuk meg! Nyilván két ötvenes nyugdíjas másként csi-szolódik össze, mint két huszonéves fiatal. Sok-sok kialakult szokásunk van, amelyek tovább élnek velünk. Külön programjaink is számosak. Gyuri aktív természetjáró, részt vesz a Szellemi Búvárok (= ezoterikusok) találkozóján. Sokat foglalkozik asztrológiával is. Elvégzett egy négyéves tanfolyamot, s ma sokan kérik ki a tanácsát. Nem kész recepteket ad, hanem a hozzá forduló személyiségére figyel. És talán az asztrológia is segítette a mi egymásra találásunkat: Gyuri a horoszkópjából már régen tudta, hogy az élete delén túl neki jó házassága lesz. Számított erre, mint ami neki „jár”! S azon igyekszem, ne kelljen csalódnia! Amikor a cserkészlet újjáéledt, abba is aktívan bekapcsolódott. Közösen is járunk közösségbe, s nagyon jó érzés volt megtapasztalni, milyen szeretettel fogadta őt az én békéscsabai népem. Összefoglalva: jól vagyunk.

És legyetek még sokáig, sokunk örömeire, az Országépülésére!

Dénes Klári beszámolóját
(1997-ben) lejegyezte
Schanda Beáta